

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра міжнародної інформації

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИНАХ**

для студентів

галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітній рівень	магістр
освітня програма	Міжнародні комунікації
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Белоусова Н.Б.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення знаннями та вміннями формалізації задач політичного, соціального та економічного характеру у сфері зовнішніх зносин, побудови моделей та їх використання для прогнозування розвитку держав та міжнародних відносин.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знати: основи сучасних інформаційних систем і технологій, математичні основи інформаційних технологій, системні методи дослідження міжнародних відносин.

Вміти: формулювати цілі та задачі дослідження, збирати необхідну інформацію про події в державі та в світі, визначати ключове повідомлення, цільову аудиторію.

Володіти елементарними навичками: робота із комп'ютером, підготовка презентацій, грамотне письмо, формулювання та логічне викладення власної думки.

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами необхідних методологічних знань і практичних навичок здійснення аналітичної діяльності у галузі міжнародних відносин, поглиблення знань та вмінь щодо вибору методів дослідження соціальних, економічних та політичних систем, аналізу моделей та алгоритмів їх розв'язання, використання персональних комп'ютерів для моделювання та прогнозування міжнародних відносин.

4. Завдання (навчальні цілі). Навчальна дисципліна сприяє формуванню й поглибленню у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Міжнародні комунікації» спеціальності 291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, зокрема:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ФК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

ФК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

ФК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

ФК12. Здатність будувати і досліджувати моделі процесів у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

ФК14. Здатність застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні фактори та показники, що характеризують стан розвитку держави та її положення на міжнародній арені	Лекції, ведення предметних дискусій на семінарах	Оцінювання активності й участі в дискусіях	10
1.2	Знати принципи та функції моделювання міжнародних відносин основні типи моделей, що використовують для моделювання та прогнозування міжнародних відносин	Лекції, групові та індивідуальні роботи на семінарах, самостійна робота	Опитування на семінарах, підготовка презентацій на запропоновані викладачем теми з оцінюванням якості й адекватності поданого матеріалу	20
2.1	Вміти формалізувати задачі політичного, соціального та економічного характеру у сфері міжнародних відносин, будувати структурні, аналітичні моделі досліджуваної ситуації	Групові та індивідуальні роботи на семінарах, групові та індивідуальні презентації	Презентація проєктів дослідження з обґрунтуванням методів	30
2.2	Вміти формувати прогнози розвитку досліджуваних факторів та визначати їх надійність та достовірність	Індивідуальні роботи на семінарах, самостійна робота, написання аналітичних звітів і їх презентація	Якість виконання письмових робіт оцінюється за наступними критеріями: актуальність, практична значущість, особистий внесок автора, обґрунтованість, якість написання, оформлення	30
3.1	Вміти працювати в команді	Групові роботи на семінарах, групові презентації	Оцінювання активності й участі в дискусіях, якість участі та відповіді під час групових презентацій	5
4.1	Самостійно приймати рішення щодо оптимального шляху вирішення проблеми	Індивідуальні роботи	Оцінювання якості виконання завдання	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав	+			+		+
ПРН11. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем	+		+	+	+	+
ПРН13. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики			+		+	+
ПРН15. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій	+	+	+			
ПРН16. Планувати та здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій з використанням сучасних наукових методів, збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати			+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Робота студентів впродовж семестру оцінюється за 100-бальною шкалою, що включає відповіді на семінарських заняттях та написання підсумкової контрольної роботи.

- Семестрове оцінювання:

Активність і якість виступів, участь у дискусіях, якість виконання індивідуальних завдань, активність в ході предметних дискусій, презентації проєктів – до 70 балів (пороговий рівень позитивної оцінки – 42 бали).

Підсумкова контрольна робота – до 30 балів (пороговий рівень позитивної оцінки 18 балів).

У випадку, якщо студент з поважних причин, підтверджених документально (хвороба, відрадження, форс мажорні обставини тощо), за результатами поточного (модульного) контролю не набрав мінімуму балів, необхідних для отримання позитивної оцінки, то йому надається можливість складання пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів прохідного мінімуму. Для цього йому

потрібно виконати невідпрацьовані завдання / теми і здати їх у письмовому вигляді. В такому випадку оцінювання відпрацьовання студента та перездачі ним МКР здійснюються у відповідності до «Порядку оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 2014 р.

	Семестрова кількість балів	ПКР	Підсумкова оцінка
Мінімум	42	18	60
Максимум	70	30	100

- Підсумкове оцінювання:

Дисципліна завершується заліком. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

7.2. Організація оцінювання. Практично-орієнтовані завдання виконуються студентами планово під час підготовки до семінарських занять та можуть презентуватися на заняттях. Підсумкова контрольна робота проводиться у письмовому вигляді.

7.3. Шкала відповідності оцінювання

<i>За 100 – бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою</i>
60 – 100	Зараховано
0 – 59	Не зараховано

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	СР
1	Тема 1. Моделювання та прогнозування в дослідженні міжнародних відносин	4		20
2	Тема 2. Комплексне аналітичне моделювання соціально-політичних та економічних процесів	6	4	30
3	Тема 3. «International Futures» глобальна інтегрована модель прогнозування майбутнього	6	8	30
4	Підсумкова контрольна робота		2	10
	ВСЬОГО	16	14	90

Загальний обсяг – 4 кредити (120 год.), в тому числі:

Лекцій – 16 год.

Семінари – 14 год.

Самостійна робота – 90 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Белоусова Н.Б. Моделювання та прогнозування в міжнародних відносинах. Статистичні методи. Навчальний посібник. – К.: Вадекс, 2021. – 160 с.
2. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика / В. П. Горбатенко. – Київ : Генеза, 2006. – 395 с.
3. Політична наука: Методи досліджень : підручник. – Рек. МОН. / За ред. О. А. Габрієляна. – Київ : ВЦ “Академія”, 2012. - 320 с. – Серія “Альма-матер.
4. International Futures (IFs) model // Frederick S. Pardee Center for International Futures. https://www.ifs.du.edu/ifs/frm_MainMenu.aspx
5. Jarol B. Manheim and Richard C. Rich, Empirical Political Analysis — Research Methods in Political Science, 8=9nd Edition (New York and London: Longman, 2018) pp. xii, 398. (<https://may.alleng.org/d/polit/pol051.htm>)

Додаткова:

1. Белоусова Н.Б., Запорожець О.Ю. Російсько-український конфлікт: прогнози та сценарії // Вісник Львівського університету, 2015. - т.36. – С. 100-106.
2. Бібліографія системного аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lambent.com/Systems/sysbib.htm>
3. Гелей С. Д. Політологія: навч. посіб. – Рек. МОН – 8-е вид., перер., та доп. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 348 с.
4. Глобальні моделі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leland1.stanford.edu/group/STS/global.html>
5. Макаренко Є. А., Рижков М. М. та ін. Зовнішньополітичні комунікативні технології, К.: Центр вільної преси, 2016. - 416 с.
6. Макаренко Є. А., Рижков М. М. та ін. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження, К.: Центр вільної преси, 2016. - 456 с.
7. Матеріали з теорії складних соціальних систем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://respmc1.vub.ac.be/EVOCOPUB.html>
8. Моделювання розвитку світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dieoff.org/page25.htm>
9. Прикладна політологія: навч. посіб. – Рек. МОН. / За ред. В. П. Горбатенка. – Київ: ВЦ “Академія”, 2008. – 472 с. – Альма-матер.
10. Системне мислення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.magellan.group.com/sys_thk.htm
11. Теорія складних соціальних систем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://respmc1.vub.ac.be/SYSTHEOR.html>
12. Bielousova N. Index soft power 30: rating of the world's most influential and attractive countries // Sciences of Europe (Praha, Czech Republic) VOL 1, No 27 (2018).
13. Bielousova N., Glibova S., Rzhhevskaya N. Will Brexit influence the effectiveness of the UK soft power? Journal of advanced research in dynamical and control systems. Vol. 12, issue 6, 2020. P. 2434-2447. DOI: 10.5373/JARDCS/V12I6/S20201202 (Scopus).